

15. 2. 2008

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Banku neovlivní ani volby

Česká národní banka je nezávislá instituce. Jejím cílem je podle ústavy stabilita cen

Skóre: 0.51

Název zdroje: Lidové noviny

Datum vydání: 15.02.2008

Nadpis: Banku neovlivní ani volby

Strana: 14

Pořadí: 4

Rubrika: Byznys

Autor: Vladimír Tomšík

Ročník: 21

Číslo: 39

Náklad: 68303

Oblast: Celostátní deníky

Zpracováno: 15.02.2008 07:21

Identifikace: DCLN20080215030010 cz

Klíčová slova: ústavy, ústavou, legislativní

Česká národní banka je nezávislá instituce. Jejím cílem je podle ústavy stabilita cen

PRAHA Čas od času se objevují politické diskuse o nezávislosti České národní banky (ČNB). ČNB do těchto politických diskusí nechce jakkoliv zasahovat. Problémem však je, když se v těchto diskusích objevují věcné omyly a zavádějící názory.

Snad nejdůležitějším předmětem těchto debat bývá otázka, zdali ČNB náhodou nemění úrokové sazby takovým způsobem, aby pomocí nich ovlivnila výsledek veřejného mínění, a tím i výsledek nějakých voleb. To je otázka, která se týká důvěryhodnosti centrální banky jako instituce, a je proto zcela zásadní.

Banku zajímají jen opatření.

Kdo je přijal, není důležité V ČNB platí, že rozhodnutí členů bankovní rady o úrokových sazbách se nerodí v jakémsi vzduchoprázdnu. Vodítkem pro rozhodnutí bankovní rady je vždy odborný modelový aparát. Ten je z povahy věci neosobní, a přestože do něj vstupují desítky proměnných, není v něm žádná veličina, která by zachycovala, kdo zrovna je nebo není předsedou vlády, kdy se konají nějaké volby či jiné politické události. Mezi vstupními daty modelu sice nalezneme údaje o plnění státního rozpočtu, o míře a rychlosti deregulací či o změnách daní, což jsou proměnné bezprostředně ovlivněné rozhodnutími politické reprezentace, ale ČNB k nim přistupuje hodnotově zcela neutrálně a vyhodnocuje je pouze s ohledem na jí ústavou stanovený cíl - tj. stabilitu cen. Pro centrální banku proto není důležité, kdo prosadil to či ono opatření, ale opatření samo a jeho dopad na růst cen. Banka chce být transparentní Je pravda, že bankovní rada není automat a její členové se nerozhodují slepě jen podle modelu. Tak tomu je jednoduše proto, že ani ten nejlepší model nikdy nezachytí realitu v plné rozmanitosti. Členové bankovní rady tak mají možnost při rozhodování o úrokových

sazbách hájit svůj subjektivní úsudek. Vždy však jednotliví členové bankovní rady svůj názor argumentačně obhajují. Tomuto principu bude jistě nápomocné i to, že ČNB jako jedna z mála centrálních bank na světě od letošního roku přistoupila i ke jmenovitému zveřejňování hlasování bankovní rady.

ČNB podnikla i další kroky k tomu, aby pro veřejnost byla transparentnější. Začíná zveřejňovat informace o modelovém průběhu úrokových sazeb a s časovým odstupem zveřejňuje i zápisy z měnověpolitických zasedání bankovní rady. To vše považuje nejenom za nástroj komunikace s finančními trhy, ale i za nástroj demokratické kontroly, které je centrální banka vystavena ze strany veřejnosti.

Dalším důležitým předmětem diskusí, které se v médiích poslední dobou objevují, je vztah mezi měnovou politikou ČNB a Evropské centrální banky (ECB). Eurozóna jako celek je naším největším obchodním partnerem a vývoj kurzu české koruny vůči euru je nepochybně velmi důležitý.

To někdy vede k otázkám, zdali by nebylo pro českou ekonomiku nejlepší, kdyby ČNB sledovala stejnou úrokovou politiku jako ECB, a proč vůbec máme mít jiné úroky než v eurozóně. Některé nové členské země EU skutečně postupují tak, že jejich centrální banky těsně kopírují politiku ECB (Bulharsko, Estonsko, Litva či Lotyšsko). Taková měnová politika může mít výhodu v podobě stabilního měnového kurzu. Má však řadu nevýhod - patří sem zejména nemožnost reagovat domácí měnovou politikou na šoky, jež zasáhly domácí ekonomiku. Navíc všechny tyto země mají dlouhodobě vyšší míru inflace než ČR, a dokonce větší rozkolísanost hospodářského růstu.

Hlavním cílem ČNB je péče o cenovou stabilitu. Takto definovaný cíl rozhodně nelze vykládat jako úkol co nejvíce přiblížit české úrokové sazby sazbám v eurozóně. ČNB sleduje vlastní inflační cíl a reaguje svými úrokovými sazbami na aktuální vývoj v domácí ekonomice. Z toho jasně vyplývá, že mezi českými a evropskými sazbami mohou a zřejmě i budou existovat rozdíly. Z výše rozdílů mezi domácími a evropskými sazbami rozhodně nelze dovozovat, zdali se ČNB snaží českou ekonomiku zchladit, nebo naopak krátkodobě vzpružit. ČNB se vždy snaží pouze mířit na svůj inflační cíl.

ČNB a přijetí eura Poslední téma, které se objevuje v diskusích politiků o naší centrální bance, je role ČNB v procesu přijetí eura. ČNB si je své role při plnění tohoto úkolu plně vědoma a tam, kde je to smysluplné - zejména v oblasti legislativní a organizačně technické - již nyní zodpovědně plní své úkoly. Nejdůležitějším úkolem v působnosti centrální banky i v této oblasti však je opět snaha o cenovou stabilitu. Zde je nutné připomenout, že ČNB se rozhodla snížit inflační cíl ze 3 % na 2 % od roku 2010.

A i když tato úprava nebyla motivována přípravou na budoucí vstup do měnové unie, nový inflační cíl je dostatečně nízký na to, aby umožnil ČR splnit inflační maastrichtské kritérium. Největší kus práce tak pro případné zavedení eura v ČR naše centrální banka bezesporu vykoná tím, že bude, tak jako doposud, svým nezávislým rozhodováním pečovat o cenovou stabilitu.

Česká národní banka se rozhodla snížit inflační cíl ze 3 % na hodnotu 2 % od roku 2010

O autorovi: Vladimír Tomšík, člen bankovní rady ČNB

Zpracovatel: [Anopress IT a.s.](#)